

**ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

Факультет медичних технологій діагностики та реабілітації
Кафедра сучасних технологій діагностично-лікувального процесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. проректора
з науково-педагогічної роботи

_____ Д. М. Свинаренко
“ ___ ” _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БК 5.3 ДІЄТИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ З ЕЛЕМЕНТАМИ ДІЄТОТЕРАПІЇ**

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальність 223 «Медсестринство»

освітня програма «Медсестринство» (термін навчання 1 рік 10 міс.)

факультет медичних технологій діагностики та реабілітації

вид дисципліни вибіркова

**Дніпро
2019**

Розробник: Шевченко Т.М., проф., д.біол.н., проф., Мороз О.М., доц.
(вказати розробників: ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робоча програма схвалена на засіданні випускової кафедри сучасних технологій діагностично-лікувального процесу * (* див. зміни до Робочої програми)
(назва кафедри)

Протокол від «18» 06 2019 року № 27

Завідувач випускової кафедри сучасних технологій діагностично-лікувального процесу
(назва кафедри)
(Шевченко Т. М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету медичних технологій діагностики та реабілітації
(назва)

Протокол від “_____” _____ 2019 року № _____

Голова НМРФ _____ (Глазунов С. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму ухвалена випусковою кафедри загальної медицини з курсом фізичної терапії на наступний навчальний рік
(назва кафедри)

20__/20__ н. р. протокол № ____, від «__» _____ 20__ р.

20__/20__ н. р. протокол № ____, від «__» _____ 20__ р.

20__/20__ н. р. протокол № ____, від «__» _____ 20__ р.

20__/20__ н. р. протокол № ____, від «__» _____ 20__ р.

Навчальний рік	Курс	Семестр	Підсумк. контроль			Індивід. завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	залік	курс. робота	форма	кількість		всього	аудиторні				самостійна робота	
										всього аудиторні	лекції	практичні	лаборат. роботи		
Денна форма навчання															
2020/21	2	3	-	3д	-	-	-	3	90						
20__/__															
20__/__															
20__/__															
20__/__															
Вечірня форма навчання (дистанційна)															
20__/__															
20__/__															
20__/__															

ОП «Медсестринство», термін навчання – 1 рік 10 місяців

1. Мета дисципліни. закладання теоретичних основ та практичних навичок для глибокого розуміння основних хімічних реакцій, що забезпечують життєдіяльність і ріст клітини, регуляції обміну речовин, сучасних досягнень науки про харчування і травлення, про раціональне використання знань щодо впливу їжі та її компонентів на функціонування основних фізіологічних систем організму та закономірності травлення і всмоктування в організмі, оволодіння основами дієтичного консультування та дієтотерапії.

Компетентності за ОП –

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

СК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

СК 10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності): дисципліна викладається для студентів бакалаврів та базується на знаннях студентами анатомії та фізіології людини.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основи загальних закономірностей метаболізму;
- основні ланки обміну білків, жирів, вуглеводів та нуклеїнових кислот; з'ясувати роль вітамінів в організмі людини;
- основи антиоксидантної системи організму;
- захворювання, що пов'язані з порушенням обміну речовин;
- молекулярні механізми, що лежать в основі порушень обміну речовин за спадкових та набутих патологічних станів;
- принципи діагностики найпоширеніших функціональних розладів органів шлунково-кишкового тракту, нирок, нервової та м'язової систем, сполучної тканини, ендокринних залоз;
- основні принципи дієтичного консультування та дієтотерапії.

Студентам необхідно вміти:

- застосовувати знання з обміну речовин в практичних ситуаціях;
- пояснювати можливі причини порушень обміну речовин за спадкових та набутих патологій;
- вірно підбирати спектр діагностичних процедур для підтвердження прогнозованого діагнозу або під час контролю ефективності лікування;

- використовувати теоретичні знання та практичні уміння для виконання медсестринських втручань відповідно до стандартів дієтотерапії.

Програмні результати навчання (ПРН) –

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання

ПРН 11. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта.

ПРН 18. Організувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.

ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.

4. Структура навчальної дисципліни

Форма навчання денна

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				Примітки**			
		лекції	практичні	лабораторні заняття	Самостійна робота	20 / н.р.	20 / н.р.	20 / н.р.	20 / н.р.
Розділ 1. Обмін речовин (білків, жирів, вуглеводів, вітамінів) в організмі людини за умов фізіологічної норми та патології.									
1	Тема 1. Особливості обміну речовин та енергії.	2	2		6				
2	Тема 2. Травлення в ШКТ. Секреторна функція шлунка. Моторно-евакуаторна функції шлунка та кишечника.	2	2		4				
3	Тема 3. Загальна характеристика основних класів високомолекулярних сполук: білки, жири і вуглеводи	4	2		6				
4	Тема 4. Вітаміни та їх роль у обміні речовин.	4	2		6				
Розділ 2. Фізіологія харчування. Види харчування (традиційні та нетрадиційні).									
5	Тема 5. Харчування людини як медико-біологічна проблема. Фізіологічне значення нутрієнтів.	2	2		6				
6	Тема 6. Функції їжі, біологічна дія їжі. Теорії харчування. Традиційні та нетрадиційні види харчування.	4	2		8				
7	Тема 7. Фізіологічна характеристика харчових продуктів та їх компонентів.	2	2		6				
8	Тема 8. Фізіологічні основи раціонального харчування різних груп населення. Дієтотерапія	4	2		8				
ВСЬОГО		24	16	-	50				

5. Схема формування оцінки

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
		60-63
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточне оцінювання:

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Контрольне тестування за розділами і темами:**		
Розділ 1:		
Теми 1-2	7	20
3-4	10	20
Розділ 2:		
Теми 5-6	12	20
7-8	15	20
Розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, усна відповідь	1-16	20
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		100

*Примітка: ** - оцінювання рівня виконання завдань з самостійної роботи входить до контрольного тестування.*

Підсумкове оцінювання:

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Диференційований залік	16	100

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: мультимедійний пристрій, наочний матеріал.

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Основи харчування: підручник / М.І. Кручаниця, І.С. Миронюк, Н.В. Розумикова, В.В. Кручаниця, В.В. Брич, В.П. Кіш. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 252 с.
2. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування: Підручник / В.І. Смоляр. - Київ : Здоров'я, 2000. - 336 с.
3. Дієтологія у термінах, схемах, таблицях, тестах: навч. посіб. / М. В. Погорелов, В. В. Бабієнко. - Дніпро : Акцент ПП, 2018. – 248 с.

4. Григоренко А. Методичні рекомендації для лікарів загальної практики - сімейної медицини з приводу консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування, згідно наказу МОЗ № 16 від 14.01.13 /А. Григоренко. К., 2013. - 30 с.
5. Дієтологія: підручник / Н.В. Харченко, Г.А. Анохіна, О.Я. Бабак та ін.; за ред.: Н.В. Харченко, Г.А. Анохіної. К.: МЕРИДІАН, 2012. - 527 с.
6. Рибальченко В.К., Берегова Т.В., Рибальченко Т.В. Цитофізіологія травлення. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 245 с.
7. Гігієна харчування з основами нутриціології: підруч. для студ. вищ. навч. мед. закл. III-IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів і курсантів ін-ту удоскон. лікарів / За ред. В.І. Ципріяна та ін. – К.: Здоров'я, 1999. - 568 с.
8. Цитофізіологія і біохімія травлення. Практикум. / під ред. Л.І. Остапченко, В.К. Рибальченка. - ВПЦ «Київський університет», 2006. – 272 с.
9. Зубар Н.М. Основи фізіології та гігієни харчування: Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с. 5.
10. Олійник О.М., Основи фізіології, санітарії та гігієни харчування. - Львів, «Оріяна нова», 1998 – 124 с.
11. Зубар Н.М., Рудь Ю.В., Булгакова М.К. Фізіологія харчування: практикум. - К.: Центр учбової літератури, 2013. – 208 с.

Додаткова:

1. Організація лікувального харчування в закладах охорони здоров'я України/ за ред. О.В. Швеця. К.: КІМ, 2016. 368 с.
2. Advanced nutrition and dietetics in gastroenterology / Ed. M. Lomer. Oxford: Wiley Blackwell, 330 p.
3. Диетология: Руководство / Под ред. А.Ю. Барановского. - СПб: Питер, 2008. – 960 с. (Серия: «Спутник врача»).
4. Кольяшкин М.А., Полушкина Н.Н. Справочник медицинской сестры-диетолога. – Ростов-на-Д: Феникс, 2008. - 317 с.
5. Карпенко П. О. Особливості харчування та здоров'я [Текст] / П.О. Карпенко, Н.О. Мельничук, Л.В. Пешук // Журн. практ. лікаря. - 2004. - № 5/6. - С. 12-14.
6. Цимбаліста Н. В. Гігієнічна характеристика стану фактичного харчування дорослого населення України [Текст] / Н. В. Цимбаліста // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. - 2005. - Вип. 25. - С. 158-164.
7. Королев А.А. Гигиена питания : учебник / А. А. Королев. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: АСАВЕМІА, 2007. - 528 с.
8. Коротяева Е. Я не буду толстой – Х. «Пресса Украины», 2016, 350 с.
9. Пернатъев Ю.С. Живая еда от 1000 болезней. – Х. «Фактор-Друк», 2016, 240 с.
10. Губергриц А.Я., Линевский Ю.В. Лечебное питание: Справ. Пособие. - 3-е изд. Перераб и доп. - К.: Вища школа, 1989. - 398 с.
11. Гурвич М. М. Лечебное питание при сердечно-сосудистых заболеваниях / М.М. Гурвич. - М.: Совет. спорт, 2001. - 304 с.
12. Гурвич М.М. Лечебное питание при заболеваниях органов пищеварения / М.М. Гурвич. - М: Совет. спорт, 2002. - 304 с.
13. Детское питание / сост. А.Н. Герасимова. - М.: АСТ; СПб.: Сова, 2006. -91с.
14. Доценко, В.А. Болезни избыточного и недостаточного питания: учебное пособие / В.А. Доценко, Л.В. Моссийчук. - СПб.: ФОЛИАНТ, 2004. - 112с.

15. Клиническая диетология детского возраста / Под ред. Т.З. Боровика, К. С. Ладодо. - М.:МИА, 2008. - 608 с.
16. Маловичко А. Правильное питание-очищение: рецепты, диеты, упражнения / А. Маловичко. - СПб.: Прайм-Еврознак; М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2004. - 280 с.
17. Мартинчик А.Н. Физиология питания, санитария и гигиена: Учебное пособие / А.Н. Мартинчик, А.А. Королев, Л.С. Трофименко. - М.: Высшая школа, 2000. -191с.
18. Мартинчик А.Н. Общая нутрициология: Учебное пособие / Мартинчик А.Н., Маев И.В., Янушевич О.О. - М.: МЕДпресс-информ, 2005. - 392 с.
19. Монастырский К. Функциональное питание. – Ageless Press, 2004. - 322 с.
20. Новодержкина Ю.Г. Диетология: учебник / Ю.Г. Новодержкина, В.П. Дружинина.- Ростов н/Д: Феникс, 2004. - 384 с.
21. Оздоровительное и диетическое питание: Цикл лекций / Под ред. В. И. Циприяна.— К.: Логос, 2001. — 336 с.
22. Петровский К.С. Гигиена питания. - 2-е изд. перераб. и доп. - М.: Медицина, 1975. - 411с.
23. Раздельное питание / авт.-сост. Л. Смирнова. - Минск: Харвест, 2007. - 64 с.
24. Самсонов М.А. Справочник по диетологии / Самсонов М. А., Тутельян В. А., Самсонова М.А., Тутельяна В.А., Тутельяна В.А. / Под ред. Тутельяна В.А.. - М.: Медицина, 2002. - 542 с.
25. Спортивная фармакология и диетология / Под ред. С.А. Олейника, Л.М. Гуниной. - М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. - 256 с.
26. Тутельян В.А., Самсонов М.А. Справочник по диетологии. - М.: Медицина, 2002. - 544 с.
27. Шевченко В.П. Клиническая диетология / Под ред. В.Т. Ивашкина. – М., 2009. - 256 с.
28. Current nutritional status and nutrition-related health problems in school-age children. Results of assessing nutrition-related knowledge, attitudes and practice [Текст] / E. Dupouy [et al.] // Problems of Nutrition - 2017. - N 2. - С. 35-46.

8. Інформаційні ресурси:

Репозиторій ДНУ http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_lessons&id=433

Бібліотека ДНУ – <http://library.dnu.dp.ua/>

Обласна медична бібліотека – <http://medlib.dp.gov.ua/jirbis2/ua/>

Наказ МОЗ України від 29 жовтня 2013 року № 931 "Про удосконалення організації лікувального харчування та роботи дієтологічної системи в Україні"

URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20131029_0931.html

<https://health-ua.com/>

Зміни на 2019-2020 навчальний рік

Згідно наказу по ДНУ № 276 від 10.09.2019р. кафедра сучасних технологій діагностично-лікувального процесу перейменована на кафедру загальної медицини з курсом фізичної терапії.

Завідувач кафедри

Шевченко Т.М.